

lov om fortrinsret i høsten, det vil sige såsæd, frø, kunstgødning og læggekartofler og omfatter således ikke bekæmpelsesmidler bestemt til beskyttelse af høsten, der indføjedes i høstpantebrevsloven ved den nedenfor nævnte ændring af denne i 1984.

Ved lov nr. 563 af 7. december 1983 om ændring af lov om retsafgifter indførtes en tinglysningsafgift på 400 kr., der også omfatter høstpantebreve, der anmeldes til tinglysning.

I foråret 1984 fremsatte regeringen forslag til ændring af høstpantebrevsloven (L 135), hvorefter stiftelsesperioden for høstpantebreve ændredes fra perioden 1. december til 1. juni til perioden 1. august til 1. juni. Forslaget, der under folketingets behandling suppleredes med en udvidelse af loven til også at omfatte »bekæmpelsesmidler bestemt til beskyttelse af høsten« og en regel om leverandørers regnskabsføring, gennemførtes som lov nr. 225 af 16. maj 1984 om ændring af lov om fortrinsret i høsten og lov om belåning af salgsafgrøder. Der henvises herom til Folketingstidende 1983/84 (2. samling) Folketingets forhandlinger sp. 2103, 3168, 5512, 6083; tillæg A sp. 3147; tillæg B sp. 353, 563; tillæg C sp. 283.

2. Med baggrund i, at høstpantebrevsordningen i sin tid blev indført som en hjælpeforanstaltning over for landbruget i en helt speciel nødsituation, og ordningen på en række punkter griber ind i etablerede retsforhold, har det ved flere lejligheder gennem årene været overvejet, om landbrugets økonomiske situation og landmændenes faktiske udnyttelse af ordningen fortsat kunne begrunde en opretholdelse af denne. Dette var således tilfældet omkring 1950, inden høstpantebrevsordningen blev gjort permanent, og kommissionen vedrørende landbrugets kreditforhold foreslog i 1956 en afvikling af ordningen over en 5-årig periode. Også i forbindelse med lovens revision i 1976 var spørgsmålet om ordningens fortsatte berettigelse fremme. Efter at høstpantebrevsordningen i en årrække kun havde været lidet udnyttet, har den imidlertid i 1980'erne fået fornyet betydning. Ifølge Danmarks Statistik anmeldtes således til tinglysning i 1983 ialt 3.503 høstpantebreve til et samlet beløb af 193.859.000 kr. og i 1984 4.132 pantebreve til et samlet beløb på 260.717.000 kr. For perioden januar til september 1985 inklusive udgjorde tallene 3.064 og 240.200.000 kr. Udnyttelsen af høstpantebrevsordningen er meget forskellig fra landsdel til landsdel, og høstpantebreve er mest udbredt i Nord-, Vest- og Sønderjylland.

3. Som nævnt i bemærkningerne til lov nr. 225/1984 havde der fra erhvervslivets side været fremsat en række ønsker og forslag om ændringer i høstpantebrevsordningen, og loven var iøvrigt på en række punkter forældet, hvorfor landbrugsministeriet havde indledt et revisionsarbejde med henblik på udarbejdelse af forslag til en helt ny lov.

Ved det foreliggende lovforslag tilsigtes en ajourføring, tydeliggørelse og bedre systematisering af lovens bestemmelser. Lovforslaget indeholder derudover en række reelle ændringer i forhold til den hidtidige lovgivning, hvoraf følgende mere væsentlige punkter skal nævnes:

- a. Ved lov nr. 225/1984 ændredes stiftelsesperioden for høstpantebreve til tiden mellem 1. august og 1. juni. Det foreslås nu, at høstpantebreve kan oprettes hele året.
- b. Efter den hidtidige ordning er det alene høsten på den enkelte landbrugsejendom, der kan pantsættes ved et høstpantebrev. Under hensyn til nutidens betydelige udbredelse af samdriftsforhold er det fundet rimeligt at ændre lovens affattelse, således at den ikke er til hinder for, at høstpantebrevet omfatter f.eks. et tilforpagtet areal, til hvilket der leveres rå- og hjælpepestoffer.
- c. Der foreslås under ordningen medtaget yderligere en række rå- og hjælpepestoffer, hvorved der skabes reelle muligheder for, at også gartnerier/hvervet kan udnytte høstpantebrevsordningen. Landbrugsministeriet har derimod ikke fundet det muligt at imødekomme de fra forskellige sider fremsatte ønsker om, at også drivmidler og maskinstationsarbejde skulle kunne medtages under høstpantebrevsordningen.
- d. Der har hidtil ikke været nogen egentlig pligt til at anmelde et høstpantebrev til tinglysning, og bl.a. på baggrund af foreliggende statistisk materiale må det antages, at der ofte er gået meget lang tid fra gældsforholdets stiftelse til pantebrevets anmeldelse til tinglysning, eventuelt således, at kreditor har ventet med tinglysningen, indtil det kunne blive aktuelt at gøre panteretten gældende. Under hensyn til, at der er tale om pant med fortrinsret, må det anses for yderst uheldigt, at der ikke gennem tinglysning sker underretning af de øvrige kreditorer om, at deres debitor har pantsat høsten, og der foreslås derfor fastsat en frist for høstpantebrevets anmeldelse til tinglysning.
- e. Efter den hidtidige ordning har brugere (forpagtere m.fl.) af landbrugsejendomme skullet indhente ejendommens ejers samtykke til ting-